

PROEFPROGRAMMA BOOMKWEKERIJ 2016

Eind 2015 werd in het Technisch Comité Boomkwekerij het proefprogramma boomkwekerij voor 2016 vastgelegd. Door ook ondersteuning in diverse projecten en proeven in opdracht van firma's te verlenen, wordt praktijkgericht onderzoek verricht in verschillende thema's: bemesting, gewasbescherming, teelttechniek, assortiment en innovatie. Hierna de onderwerpen waarrond de Afdeling Boomkwekerij zal werken in 2016.

.....
Filip Rys, foto's PCS

1. EFFICIËNTIE EN NUT VAN BLADBEMESTING IN DE BOOMKWEKERIJ

▲ Proeven bladvoeding met lysibak-opstelling

Uit de proeven bladvoeding van de voorbije 2 jaar blijkt dat de reductie van uitspoeling van nutriënten bij verlaagde inzet van nutriënten in de basisbemesting (door toepassing van CRF in substraat) best mogelijk is, maar het effect van de toepassing van bladvoeding is weinig zichtbaar. Daarom dringt de vraag zich op of de voedingselementen bij toepassing van de meststoffen voldoende worden opgenomen bij behandeling met de gebruikte bladvoeding (handelsproduct meststof). Kan de efficiëntie van de opname worden verbeterd? In dit proefonderwerp wordt voorgesteld om door toevoeging van een uitvloeier en/of hechter, de opname van de toegediende bladvoeding te verhogen.

2. INVENTARISATIE GEWASOPNAMES IN DE BOOMKWEKERIJ

Tijdens de werkgroepvergaderingen in 2014-2015 in voorbereiding van MAP V, werd de noodzaak aan cijfermateriaal van gewasbehoefte van boomkwekerijgewassen nogmaals beklemtoond. Daarom worden de gewasstaalnames bij een aantal belangrijke boomkwekerijgewassen verdergezet in 2016. Dit alles kadert ook in de voorbereiding van en als in-steek voor het goedgekeurde IWT-project 'Naar een duurzame stikstofbemesting in de sierteelt met oog voor plantkwaliteit én milieu'; dat begin 2016 is gestart.

3. ONDERZOEK BODEMVRUCHTBAARHEID: EFFECT VAN BODEMVERBETERENDE MIDDELEN

▲ Proeven bodemvruchtbaarheid

Gezien de aangepaste fosforbemestingsnormen binnen het nieuwe Mestdecreet (MAP V), is het zeker van belang de mogelijkheden voor een verlaging van de P-gift te onderzoeken. In een proefopstelling met looptijd van 6 jaar met opeenvolgend *Fagus sylvatica* ('12-'13) en *Carpinus betulus* ('14-'15 en '16-'17) wordt het effect van bodemverbeterende middelen op de beschikbaarheid en opname van P bij grondgebonden teelt onderzocht, waarbij de hoeveelheid toegediende P uit organische (groencompost) en anorganische bronnen als variabele wordt gesteld.

4. OPSTELLEN IPM-WERKINSTRUCTIE 'VISUELE CONTROLES'

Het tweede IPM-principe 'kijk om te weten' vormt de basis voor alle volgende stappen binnen een geïntegreerde gewasbescherming. In 2015 werd de verworven kennis betreffende visuele controles verzameld uit praktijkervaringen, veldwaarnemingen en resultaten van proefwerk rondom dopluis (met *Taxus* als voorbeeldgewas) en gebundeld in een eerste draft van een werkinstructie 'visuele controles' voor deze schadeverwekker.

In het voorjaar van 2016 wordt deze eerste draft toegelicht en besproken in de Werkgroep IPM buitenteelten. Voor 2016 wordt eenzelfde aanpak vooropgesteld voor (een) andere schadeverwekker(s); hierbij wordt gedacht aan volgende para-

▲ Dopluis op *Taxus*

sieten: *Cylindrocladium buxicola* (nieuwe naam: *Calonectria sp.*), taxuskever, witziekte.

5. OPSTELLEN IPM-WERKINSTRUCTIE 'BEHEERSMAAT-REGELN'

Een eerste vereiste voor een goede uitvoering van maatregelen ter beheersing van velerlei ziekten en plagen, is een goede kennis van de biologie en de impact van omgevingsfactoren op de vestiging, de ontwikkeling en de verspreiding van de parasieten.

Ter voorbereiding van het IWT-project 'Geïntegreerde bestrijding van *Cylindrocladium buxicola* in *Buxus*' (periode 2009-2013), werd een checklist opgemaakt met een inventarisatie/oplijsting van de toen bestaande kennis omtrent de symptomen, de biologie en de beïnvloedende omgevingsfactoren van de schimmel *Cylindrocladium buxicola*. Hiervoor werd beroep gedaan op alle beschikbare info uit binnen- en buitenlandse onderzoek en op praktijkervaring. De checklist vormde toen een belangrijk instrument voor een gerichte aanpak van de beheersing van de ziekte in *Buxus*. Op basis van het IWT-onderzoeksproject kunnen nu een aantal data en aandachtspunten worden aangepast en geactualiseerd. In 2015 werd een eerste draft van de werkinstructie 'Beheersmaatregelen' voor *Cylindrocladium buxicola* (nieuwe naam: *Calonectria sp.*) opgemaakt. In het voorjaar van 2016 wordt deze eerste draft toegelicht en besproken in de Werkgroep IPM buitenteelten.

Voor 2016 wordt eenzelfde aanpak vooropgesteld voor (een) andere schadeverwekker(s); hierbij wordt gedacht aan volgende parasieten: dopluis, taxuskever, witziekte.

6. WERKGROEP IPM BUITENTEELTEN

Deze werking wordt in de toekomst verdergezet met als hoofddoel het formuleren van haalbare praktijktoepassingen van de 8 IPM-basisprincipes (checklist sierteelt).

De werking van de vroegere Werkgroep IPM boomkwekerij wordt sinds 2013 verdergezet in de nieuw opgerichte Werkgroep IPM buitenteelten. Op 29/09/14 werd in de Werkgroep IPM buitenteelten voor de parasiet taxuskever een overzicht gegeven van de biologie, beschikbare beheersmaatregelen, werking van de middelen (chemisch/biologisch) en beheersplan, een soort 'totaal' aanpak.

In 2014 stond de ziekte/plaag centraal (taxuskever); in 2015 werd het gewas centraal gesteld. Zo kan de bespreking op een bijeenkomst handelen over verschillende ziekten en plagen op

één gewas (bv. *Buxus*, *Quercus*, andere niet-boomkwekerijteelten zoals begonia en chrysant kunnen ook aan bod komen,...). In 2015 werd bv. een alertlijst beuk opgemaakt.

7. MOGELIJKHEDEN EN SCREENING VAN BIOSTIMULANTIA, ELICITOREN, BIOPESTICIDEN EN BASISSTOFFEN IN BOOMKWEKERIJ

▲ *Prunus laurocerasus* - hagelschot

Doel van het proefonderwerp is het integreren van biopesticiden, biostimulantia, elicatoren en basisstoffen in de geïntegreerde gewasbescherming in de boomkwekerij. In een teeltsysteem moeten naast chemische gewasbeschermingsmiddelen bovenvermelde producten kunnen ingezet worden in een geïntegreerd beheersingsplan, zodat extra middelen beschikbaar zijn ter beheersing van ziekten en plagen.

Dit proefonderwerp vergt een aanpak op lange termijn. Vooreerst wordt in verschillende sectoren uit de landbouw geëxploreerd welke middelen in aanmerking kunnen komen voor toepassing in de sierteelt en tegen welke ziekten en plagen die eventueel kunnen worden ingezet. Beschikbare info wordt verzameld en geïnventariseerd. In tweede instantie zal worden nagegaan welke middelen of producten een meerwaarde kunnen bieden en waarvoor de sector interesse heeft. Intussen worden een aantal proeven (ook op langere termijn) ingelast i.s.m. andere afdelingen. De eerste geplande proef is een proefopzet ter bestrijding van bacterieziekte met *Dieffenbachia* (kamerplanten) en *Prunus* (boomkwekerij) als testgewassen in een warme kas.

8. OPPORTUNITEITEN EN INVENTARISATIE VAN KNELPUNTEN IN BOOMKWEKERIJ

Het is de bedoeling om in het komende programma via een aantal bedrijfsbezoeken op enkele bedrijven bestaande en nieuwe knelpunten op te sporen waarbij de focus op volgende mogelijke thema's zal liggen: gewasbescherming, groei- en bloeieregulatie, erosiebestrijding, teelttechniek. Deze inventarisatie heeft zijn nut voor het genereren van ideeën voor nieuwe projecten en/of proefwerk.

Daarnaast kunnen – indien de opportuniteit zich voordoet – nieuwe of bestaande materialen, teelttechnieken, gewassen of producten in oriënterende proeven worden getest omwille van nieuwe inzichten of aanknopingspunten binnen het lopend proefprogramma boomkwekerij, zodat een eerste idee inzake werking ervan kan worden verkregen.

9. WAARNEMINGS- EN WAARSCHUWINGSSYSTEEM

De informatie via het Waarschuwingssysteem blijft verlopen zoals in 2015: via waarschuwingsberichten, actua-berichten, voordrachten, presentaties, artikels, het beantwoorden van oproepen en het analyseren van ontvangen stalen. Leden W&W krijgen dit jaar opnieuw de posters 'Erkende middelen in de sierteelt' en krijgen toegang tot de vernieuwde 'PCS Ziekten en Plagen' app.

10. SYNTHESERAPPORTEN EN BROCHURES

Resultaten van eerder uitgevoerd proefwerk rondom het gebruik van afdekmaterialen in de containerteelt worden samengebracht in een brochure, deze wordt afgewerkt in 2016.

11. PROEVEN GECOÖRDINEERD DOOR HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

De proefveldwerking zal in 2016 verder worden gecoördineerd door Pascal Braekman en Yvan Cnudde. In 2016 zullen een 3-tal proeven worden aangelegd en uitgevoerd door het PCS op een 'Proefplatform Gewasbescherming Boomkwekerij'. In eerste instantie zal de klemtoon worden gelegd op proeven onkruidbestrijding.

12. TOEPASSING VAN PLANTGROEIREGULATOREN OP PRAKTIJSCHAAL

Sinds 2013 worden verschillende proeven rondom het gebruik van plantgroeiregulatoren met focus op groeiremming opgezet: screeningsproeven op bedrijven en op het PCS. Als resultaat van de voorbije proeven kan gesteld worden dat voor een reeks planten producten met een goede remmende werking kunnen worden vooropgesteld. Ook voor andere aspecten kan de inzet van groeiregulatoren potentieel belangrijk zijn: bloei-regulatie en habitusvorming. Ook hier zijn de voorbije 3 jaar reeds een paar oriënterende proeven opgezet, met wisselende resultaten. Voor enkele gewassen zijn wel een aantal nieuwe ideeën ontstaan, om een nieuwe proefopzet uit te werken, waardoor mogelijks toch een werking naar vertakking en/of

▲ Proeven plantgroeiregulatoren

bloeiopzetting zou kunnen worden verkregen: in 2016 wordt voor één bepaald gewas een proefopstelling gepland.

13. ENTHOUTPARK SIERBOMEN

Op initiatief van het PCS werd in 2011 gestart met de aanleg van een Enthoutpark met nadruk op de opbouw van een collectie 'interessante en nieuwe' sierbomen-cultivars. Het doel van deze opzet is het aantrekken van nieuwe cultivars en de soortechtheid hiervan te verzekeren vooraleer deze bij het gros van de telers verspreid zijn. Door de aanplant van een beperkt aantal bomen wordt een beperkte hoeveelheid van vermeerderingsmateriaal voorzien voor verspreiding naar de sector. De inbreng van de sector wordt verzekerd door overleg binnen een werkgroep van telers. ■

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het Agentschap Innoveren & Ondernemen, de Europese Unie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond, AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.